Examenul național de bacalaureat 2027
Proba E. d)
Filosofie

MODEL

Filiera teoretică, profilul umanist şi filiera vocaţională toate profilurile şi specializările, cu excepţia profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Scrieţi pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situaţiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. În viziunea lui L. Blaga, sensul existenței ființei umane constă în:
A. acțiunile săvârșite din datorie
B. împlinirea naturii sale sociale
C. lupta pentru conservarea speciei
D. revelarea misterului, prin creație

2. La întrebarea „Care acțiuni sunt bune și care sunt rele?” răspunde:
A. Epistemologia
B. Estetica
C. Gnoseologia
D. Morala

3. **Nu** constituie o problemă de etică aplicată:
A. Avortul
B. căutarea sensului vieții
C. Clonarea
D. eutanasia pasivă

4. Libertatea negativă presupune:
A. existența condițiilor necesare pentru atingerea scopurilor individuale
B. implicarea în acțiuni dăunătoare ordinii social-politice
C. intervenția amplă a statului în sfera vieții individuale
D. restrângerea intervenției statului în sfera vieții individuale la un nivel minim

5. J. P. Sartre consideră că:
A. omul este rezultatul propriilor sale alegeri
B. omul este un lucru ce cugetă
C. sensul existenței ființei umane este acela de a trăi în comunitate, alături de semeni
D. sensul existenței ființei umane este apropierea de Dumnezeu

6. Responsabilitatea social-politică presupune:
A. abuzul de putere al statului
B. asumarea consecințelor încălcării constrângerilor naturale
C. cedarea libertății în schimbul unor drepturi
D. respectarea legilor și suportarea consecințelor, în cazul încălcării lor

7. Derivarea principiilor morale din analiza faptelor individuale este un demers specific eticii:
A. aplicate
B. Deontologice
C. Eudaimoniste
D. Hedoniste

8. Potrivit concepției lui J. St. Mill, libertatea individuală poate fi diminuată în mod legitim în situația în care:
A. se dorește creșterea autorității politice
B. se instaurează un regim politic dictatorial
C. se încearcă subordonarea societății civile
D. se previne încălcarea libertății celorlalți

9. Valoarea morală a unei acțiuni ce are la bază imperativul categoric este dată de:
A. maxima de care este determinată
B. mijloacele folosite pentru atingerea scopului
C. o voință care își are principiul acțiunii în ceva străin ei
D. scopul către care tinde

10. Limitarea excesivă a libertăţii social-politice este o practică specifică regimului politic:
A. Democratic
B. Totalitar
C. Pluralist
D. Monarhic

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte specifice filosofiei morale, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunţuri adevărate referitoare la acestea. Scrieţi pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga şi cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Etica eudaimonistă	1. Este fundamentul moralei, în utilitarism.
	2. Constituie o problemă de etică aplicată.
b. Datoria	3. Consideră că cel mai mare bine pentru om constă în activitatea practică guvernată de preceptele morale ale rațiunii.
c. Principiul Celei Mai Mari Fericiri	4. Identifică fericirea cu respectarea unor valori religioase revelate.
d. Etica relațiilor de afaceri	5. Exprimă respectul necondiționat pentru legea morală rațională, în etica deontologică.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia *plăcerea este binele suprem pentru om.* **8 puncte**

C. Construiți un exemplu de acțiune considerată morală, din perspectiva eticii deontologice. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Glaucon: Că cei ce practică dreptatea o fac fără voie, din pricina neputinței de a face nedreptăți, am înțelege lesne, dacă ne-am gândi în felul următor: să dăm și dreptului și celui nedrept îngăduința să facă ce vor și apoi să-i urmărim privind încotro îi va duce pofta fiecăruia. Ei bine, îl vom prinde pe omul cel drept în flagrant delict, îndreptându-se spre aceeași țintă ca omul nedrept datorită poftei de a avea mai mult, pe care orice fire o urmărește ca pe un bine – doar legea și forța o conduc spre prețuirea egalității (…).

(Platon, *Republica*)

Răspundeți următoarelor cerințe:
1. Identificați teza filosofică la care face referire textul dat. **4 puncte**
2. Explicați, în aproximativ o jumătate de pagină, relația existentă între termenii *dreptate* și *lege*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Având în vedere teza lui Aristotel, potrivit căreia *omul este, prin natura sa, o ființă socială*:

1. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, în favoarea ideii/tezei filosofice prezentate în enunț. **6 puncte**

2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care cunoașterea, de către un adolescent, a unor perspective/teorii filosofice cu privire la natura umană, poate contribui la dezvoltarea atitudinii critice a acestuia față de valoarea și certitudinea cunoștințelor sale despre om. **4 puncte**